

בוקר טוב חברים, השעה היא בדיוק חמש. לקום כולם לעבודה. נשארו עוד חמישה ימים לחג החומש והעבודה מרובה. בוקר טוב חברים, לקום..."

אנשי קיבוץ הראל סקחו את עיניהם. אתמול עבדו עד חצות ועכשיו — עוד פעם לקום. ילך לעזאזל מי שהגה את הרעיון להתקין רמקול על ביתן החשמל!

הם התלבשו, יצאו לחדר האוכל, הביטו בסידור העבודה, פיהקו, עסקו בעשרות ההכנות הקטנות של יום עבודה יצאו, מנומנים עדיין לעבוד. דתם. בצהריים כבר חדלו להיות אדישים; בערב בערו כולם ב"קדחת החור משי".

על קיר חדר האוכל תלוי גליון על המשמר האחרון. כמה חברים הביטו בו בחטף: עסקים בגבולות, ברית המועצות מדגישה את רצונה לשלום, ציבורי-המועלים לא ייכנע לקנוניות... בעיות חשובות ביותר.

אולם את אנשי הראל לא עניינו במיוחד. החדשות האמיתיות היו כתובות על עלון הרבה יותר צנוע — במשלט. הדף הקרבי של הקבוץ, "חברים". קרא העורך במאמר-פתיחה שהידהד כקול חצוצרה לפני הקרב, "ההכנות הולכות וגשלות. יש להגביר את הקצב, יש להתכונן לפעולה". ובמלים שהזכירו את ציוני-הגבורה של רדיו מוסקבה במלחמת העולם, המשיך הדף הקרבי: "נציין היום לשבח את החשמלאים. הם סייעו את מכסתם חצי יום לפני המועד. יהיו לנו לדוגמה".

את ההתלהבות של ארוחת הערב קילקל במקצת מרכז המשק. "חברים", הכריז, "הערב יש גיוס יוצאים לקטוף זיתים".

האזרחים מגיעים. כשנגמרו סוף סוף ההזרות, הניסויים, החיכוכים והגיוסים, כבר ירדה השעה מעבר לחצות; אנשי הראל הלכו לישון. האופטימיסטים הרדימו את עצמם כי מהשבה: "עוד יום עבר, עוד יום עבר...". הפסימיסטים חשבו: "עוד ארבעה ימים נשארו, עוד ארבעה ימים נשארו..."

לבסוף עברו גם ארבעת הימים האחרונים. יום החג הגיע ואתו מאות מוזמנים. ראשונים הגיעו צלמי היומנים: הם רצו להספיק לצלם את הכל באור השמש. אחריהם בא הקהל. מגרש החנייה — שדה פתוח שעליו סומנו קווי סיד — התמלא מכוניות, אנשים כבדי שבת שוטטו בכל פינה של הקיבוץ.

הם ביקרו בתערוכה, קיבלו הסברים ממרכזי הענפים, התפעלו משורות המוצגים והציורים. אחרים מהם הרחיקו לכת עד שרידי כפר כיח-גיון, על הגבעה הסמוכה, או חיפשו תארים בעצים שנשארו מימי הערבים. בערב הצי-

